

SPESIALENHETEN FOR POLITISAKER

PÅTALEVEDTAK

SAK NR 15458649 387/21-123

**ETTERFORSKING AV A VED NORDLAND POLITIDISTRIKT FOR
UFORSIKTIG OMGANG MED SKYTEVÅPEN****Sammendrag og konklusjon**

En tjenesteperson tok med seg to pistoler fra en tjenestebil inn på våpenrommet på politistasjonen. Han var alene og rettet den ene pistolen mot en reol og tok avtrekk. Det var ammunisjon i kammeret på pistolen, sannsynligvis fordi magasinet stod i under tømmeprosedyren, og skudd ble avfyrt. Kulen stanset i en tykk betongvegg bak reolen.

Spesialenheten fant at tjenestepersonen hadde handlet uaktsomt ved ikke på korrekt måte å ha kontrollert at pistolen var tom for ammunisjon før avtrekk. Siden tjenestepersonen var alene i våpenrommet og pistolen ble rettet mot en reol og en tykk betongvegg, var det ikke fare for at andre personer skulle bli truffet av prosjektilet.

Saken ble henlagt som intet straffbart forhold anses bevist for mulig overtredelse av straffeloven § 188 om uforsiktig omgang med skytevåpen egnet til å volde fare for andres liv eller helse.

Saken ble videre vurdert som mulig overtredelse av straffeloven § 172 om grovt uaktsom tjenestefeil. Det var svært klanderverdig at tjenestepersonen ikke hadde forvissnet seg om at det ikke var ammunisjon i kammeret på pistolen før han tok avtrekk. Han hadde heller ikke benyttet seg av en nedspenningstønne som var plassert i rommet for å hindre mulig fare for seg selv og/eller andre personer. Spesialenheten mente at disse momentene samlet sett utgjorde en grov tjenestefeil og avgjorde strafforfølgingen med påtaleunntatelse. Saken ble sendt til Politidirektoratet og til politimesteren i Nordland politidistrikt for administrativ oppfølging.

Anmeldelsen

Nordland politidistrikt har ved påtegning 15. juni 2021 oversendt saksdokumenter om at A den 10. juni 2021 avfyrte et vådeskudd med tjenestepistol i våpenrommet på X-politistasjon. Det ble opplyst at hendelsen viste klare instruksbrudd for håndtering av tjenestevåpen.

Underskrevet digitalt
Terje Nybøe (TNY004) 09.11.2021

Spesialenheten for politisaker

Post: Postboks 93, 2301 HAMAR
Tel: 62556100 Faks: 62556102
E-post: post@spesialenheten.no

Spesialenhetens etterforskning

Spesialenheten har fra politidistriktet mottatt en illustrasjonsmappe fra våpenrommet og en åstedrapport.

Spesialenheten har 9. juli 2021 avhørt politiførstebetjent A som mistenkt. Han vedla en egenrapport til avhøret.

Nærmere om sakens faktum

I anmeldelsen fra politidistriktet 14. juni 2021 har politistasjonssjef B opplyst at han ble orientert av A om hendelsen like etter det hadde skjedd. Han ba da A om å skrive en egenrapport om hendelsen. Hendelsen ble også varslet til hovedinstruktør for Taktikk for GDE, samt hovedverneombudet. A ba i samtalen med stasjonssjefen om at han ønsket å fratre som instruktør inntil videre.

Det fremkommer av åstedrapporten at våpenrommet er utstyrt med hyller for lagring av våpen (en- og tohånds våpen) for operativt ansatte. En nedspenningstønne er montert på den ene veggen. Det er også lagret beredskapsammunisjon i rommet. Veggene på våpenrommet er bygget av betongelementer på ca. 20 cm. tykkelse. Vådeskuddet ble løsnet mot reol nr. 16. På andre siden av denne veggen ligger garasjen.

Følgende fremkommer i åstedrapporten:

"I bakkant av innfesting for MP5 i reol nr. 16 er det innskuddsåpning etter skudd fra 9 mm. Jfr. foto 9. Innskuddsåpningen er i øvre del av innfestingsbrankett for MP5 jfr. foto 9 og 10. Deler av trevirke ved siden av/til venstre for innskuddsåpning har løsnet og falt ned i bunnen jfr. foto 9 og 11."

Politiførstebetjent A har forklart til Spesialenheten at han var alene i våpenrommet da skuddet ble avfyrt. Han skulle tømme en patruljebil etter dem som hadde brukt den. Han tok med seg to pistoler som var i bilen inn på våpenrommet. Han forklarte videre:

"Han gikk inn på våpenrommet og gikk igjennom tømmeprosedyre med første pistol. Han tok avtrekk mot veggen, ikke i tønna. Han klarer ikke huske om han tok ut magasinet på pistol nummer 2. Han trakk av mot veggen og ble overrasket av avfyrt skudd. Han skjønner ikke hvorfor han hoppet over prosedyren med våpen nummer to. Han tenkte at det skulle vært automatisert, han er IP3 og har tømt mange våpen, men denne gangen hoppet han over det. Det var ikke et bevisst valg. Han tror han koblet ut i øyeblikket fordi han var sliten."

I sin egenrapport som er vedlagt saken har A også skrevet at han tok et raskt avtrekk av den ene pistolen mot våpenhyllen. Skuddet gikk av og inn i våpenhyllen foran betongveggen. Han hadde ikke lagt merke til om magasinet stod i pistolen. [REDACTED]

[REDACTED] Han erkjenner straffeskyld såfremt forholdet er straffbart.

Underskrevet digitalt

Terje Nybøe (TNY004) 09.11.2021

side 2 av 4

Spesialenhetens vurdering

Spesialenheten for politisaker har til oppgave å etterforske og påtaleavgjøre saker der det er spørsmål om ansatte i politiet og påtalemyndigheten har begått straffbare handlinger i tjenesten, jf. påtaleinstruksen § 34-1.

Saken er blant annet vurdert som mulig overtredelse av straffeloven § 188 om uforsiktig omgang med skytevåpen. Straffansvar er betinget av at gjerningspersonen har brukt eller behandlet skytevåpenet på en uforsiktig måte, og at denne opptreden er "egnet til å volde fare for andres liv eller helse". Det kreves ikke at adferden faktisk har voldt fare. Det er tilstrekkelig at adferden objektivt sett var egnet til å volde fare. Lovens ordlyd viser at fare for lovovertræderens eget liv eller helse ikke rammes, samt at fare for materiell skade ikke omfattes.

Skyldkravet etter § 188 er blandet. Det kreves forsett i forhold til det at man behandler et skytevåpen. Det er tilstrekkelig med uaktsomhet i forhold til kravet om "uforsiktig omgang" og at den er "egnet til å volde fare for andres liv eller helse". Det store farepotensialet som gjelder ved uforsiktig omgang med skytevåpen er grunnen til at aktsomhetskravet skal fortolkes strengt.

Politiførstebetjent A avfyrte et skudd i våpenrommet ved å ta avtrekk på en pistol som hadde ammunisjon i kammeret. Han trodde at pistolen var tom. Han foretok således ikke tilstrekkelig kontroll av om pistolen var ladet eller ikke. En slik opptreden er uaktsom i det gjerningspersonen kan bebreides for sin opptreden eller mangel på sådan.

Det vises til Politidirektoratets rundskriv av 12. juli 2019 om reviderte sikkerhetsbestemmelser om opplæring, trening og øvelser i politiet. I politiets grunnleggende sikkerhetsregler for behandling av skytevåpen fremgår følgende:

- Alle våpen er alltid ladd.
- Hold fingeren borte fra avtrekkeren til siktene er på målet.
- Ikke sikt på noe/noen du ikke er villig til å beskytte.
- Vær sikker på ditt mål og hva som er bak.

Selv om A opptrådte klart klanderverdig ved å avfyre skuddet på nevnte måte, må det vurderes om handlingen var egnet til å volde fare for andre. Skuddet ble avfyrt mot en reol i våpenrommet som hadde ca. 20 cm. tykke betongvegger. A var dessuten alene i rommet. Spesialenheten mener derfor at det ikke er holdepunkter for at skuddet var egnet til å volde fare for andre personer. Siden etterforsningsresultatet med særlig styrke viser at det ikke har skjedd en straffbar handling, henlegges saken som intet straffbart forhold anses bevist.

Saken må også vurderes som mulig overtredelse av straffeloven § 172 om grovt uaktsom tjenestefeil. Anvendelsesområdet for § 172 er handlinger som objektivt sett omfattes av straffeloven § 171, som setter straff for den som utøver eller bistår ved utøving av offentlig myndighet og grovt bryter sin tjenesteplikt. Kravet om at bruddet må være grovt innebærer at bagatellmessige forgåelser ikke omfattes. Om dette vilkåret uttales det i Ot.prp. nr. 8 (2007-2008) kap. 12.2.4, s. 338 for det første må avviket fra korrekt handlemåte være grovt, og for det andre må det være tale om brudd på en tjenesteplikt av en viss betydning. Det personlige skyldkravet etter § 172 er grovt uaktsomhet. Det følger av straffeloven § 23 at "den som handler i strid med kravet til

Underskrevet digitalt

Terje Nybøe (TNY004) 09.11.2021

side 3 av 4

forsvarlig opptreden på et område, og som ut fra sine personlige forutsetninger kan bebreides, er uaktsom. Uaktsomheten er grov dersom handlingen er svært klanderverdig og det er grunnlag for sterk bebreidelse".

Spesialenheten mener at politiførstebetjent A samlet sett har opptrådt svært klanderverdig i saken. For det første unnlot han å tømme pistolen på korrekt vis, for deretter å ta avtrekk uvitende om at det faktisk var ammunisjon i kammeret. Han løsnet derved et skudd inne i våpenrommet på politistasjonen. For det andre unnlot han å bruke nedspenningstønnen i rommet. Den var utplassert der til slik bruk og skulle redusere faren ved vådeskudd også for tjenestepersonen selv og hindre materiell skade. I de tilfeller der det er utplassert nedspenningstønne må det forventes at den brukes selv om det ikke er andre personer i umiddelbar nærhet. Regelverket rundt politiets våpenhåndtering er strengt på grunn av skytevåpens alminnelige skadepotensiale. Feilene som er gjort ved våpenbehandlingen i dette tilfellet er samlet så alvorlige at de er svært klanderverdige. Det er grunnlag for å rette sterk bebreidelse mot tjenestemannen, og forholdet er etter Spesialenhetens syn straffbart som grovt uaktsomt tjenestefeil.

Det må tilføyes at Spesialenhetens praksis på området hovedsakelig har vært knyttet til vurderinger av straffeloven § 188. Bestemmelsene om tjenestefeil har i mindre grad vært benyttet. At Spesialenheten nå vurderer det aktuelle forhold som grovt uaktsomt tjenestefeil innebærer en viss endring og skjerping i vår praksis. Spesialenheten mener derfor at det er riktig å avgjøre forholdet med påtaleunntatelse.

Vedtaket sendes til politimesteren i Nordland politidistrikt til administrativ vurdering såfremt det ikke allerede har funnet sted, jf. påtaleinstruksen § 34-7 andre ledd. Vedtaket sendes også til Politidirektoratet for administrativ gjennomgang og hensiktsmessig orientering til politimestrene om at vi i større grad vil vurdere vådeskudd også som mulige tjenestefeil.

Saksbehandler er juridisk rådgiver Rune Fossum.

Vedtak

Straffeforfølgningen mot A for mulig overtredelse av straffeloven § 188 henlegges som intet straffbart forhold anses bevist.

A ilegges påtaleunntatelse for overtredelse av straffeloven § 172.

A underrettes om vedtaket.

I medhold av påtaleinstruksen § 34-7 andre ledd, sendes vedtaket til Politidirektoratet og til politimesteren i Nordland politidistrikt til administrativ vurdering.

Sjefen for Spesialenheten for politisaker, 9. november 2021

Terje Nybøe
sjef

Underskrevet digitalt
Terje Nybøe (TNY004) 09.11.2021

side 4 av 4